

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH W CENTRUM EDUKACJI I INICJATYW KULTURALNYCH W OLSZTYNIE

ROZDZIAŁ I

Postanowienia ogólne

§ 1

~podstawa prawna~

Podstawę prawną dla wprowadzeniu niniejszych Standardów Ochrony Małoletnich w Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie są następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 560).
2. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1606).

§ 2

~definicje~

1. Standardy – niniejsze Standardy Ochrony Małoletnich w Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie.
2. Centrum – Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie.
3. Dyrektor - Dyrektor Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie oraz jego Zastępcy.
4. Małoletni – małoletni w rozumieniu ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
5. Personel — każda osoba fizyczna pozostająca z Centrum w stosunku pracy, jak również inne osoby współpracujące z centrum na podstawie umowy cywilnoprawnej, inni współpracownicy, stażyści, wolontariusze i osoby, które z racji pełnionej funkcji lub zadań ma (nawet potencjalny) kontakt z małoletnimi.
6. Krzywdzenie małoletniego — popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego, lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbanie.
7. Rodzice — osoby uprawnione do reprezentowania małoletniego, w szczególności jego rodzice lub opiekunowie prawni, a także rodzice zastępczy.
8. Właściwa instytucja — każda instytucja świadcząca usługi dzieciom i młodzieży lub działająca na rzecz dzieci lub małoletnich.
9. Koordynator - wyznaczony przez Dyrektora pracownik sprawujący nadzór nad realizacją niniejszych Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem.

ROZDZIAŁ II

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem Centrum, zachowania niedozwolone wobec małoletnich

§ 3

~rekrutacja i weryfikacja Personelu~

1. Rekrutacja Personelu odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji, które stanowią Załącznik nr 1 do Standardów.
2. Przed nawiązaniem z daną osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem danej osoby do innej działalności związanej z kontaktem z małoletnimi Centrum uzyskuje informacje, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.
3. Personel zobowiązany jest do zapoznania się ze Standardami oraz do ich stosowania.
4. Personel posiada wiedzę na temat czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia małoletnich i zwraca na nie uwagę w ramach wykonywanych obowiązków.
5. Personel monitoruje sytuację i dobrostan małoletniego.
6. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy podejmują rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy

§ 4

~relacje między Personelem a małoletnimi~

1. Personel w relacjach z małoletnimi kieruje ich dobrem i działa w ich najlepszym interesie, z poszanowaniem ich godności i potrzeb;
2. Personel zobowiązany jest do:
 - a. utrzymywania profesjonalnych relacji z małoletnimi przy zastosowaniu działań i komunikatów adekwatnych do sytuacji, wieku małoletnich i stopnia ich rozwoju;
 - b. traktowania małoletnich z szacunkiem i cierpliwością;
 - c. równego traktowania małoletnich bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepelnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd;
 - d. unikania faworyzowania małoletnich bez względu na przyczynę.
3. Dopuszczalne są jedynie takie fizyczne kontakty Personelu z małoletnimi, które są stosowne i spełniają zasady bezpiecznego kontaktu, tj. są odpowiedzią na potrzeby małoletniego w danym momencie oraz uwzględniają wiek małoletniego, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny.
4. Personel nie może w żaden sposób naruszać nietykalności osobistej małoletnich, jak również dotykać małoletniego w sposób, który może być uznany za niestosowny lub nieprzyzwoity.
5. Personel może utrzymywać wizerunek małoletnich (nagrania audiowizualne, nagrania audio, fotografowanie) wyłącznie za zgodą rodziców oraz na potrzeby projektów realizowanych przez Centrum.

§ 5

~komunikacja z małoletnimi~

1. Kontakt Personelu z małoletnimi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach jego pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie jego obowiązków.
2. Personel może utrzymywać służbowe kontakty z małoletnimi wyłącznie za pośrednictwem rodzica oraz wyłącznie poprzez służbowe kanały informacji (e-mail, telefon służbowy).
3. Komunikacja między Personelem a małoletnimi powinna być prowadzona z zachowaniem szacunku, cierpliwości, uważności i zrozumienia.
4. Odpowiedzi i informacje udzielane małoletnim powinny być udzielane w sposób adekwatny do ich wieku i sytuacji.
5. Personel zobowiązany jest do każdorazowego poinformowania małoletnich o decyzjach podejmowanych w stosunku do nich oraz wyjaśnienia im ich podstaw. Podejmowanie decyzji dotyczących małoletnich powinno następować z poszanowaniem ich godności i w miarę możliwości uwzględniać ich oczekiwania.
6. Komunikacja z małoletnimi powinna się odbywać w sposób, który nie będzie ich zawstydzać, lekceważyć ani obrażać.
7. Personel zobowiązany jest informować małoletnich o formach zgłaszania sytuacji, w których czują się niekomfortowo.
8. Personel zobowiązany jest do wysłuchania małoletniego lub wskazania osoby, z którą mogą porozmawiać celem uzyskania pomocy lub podjęcia reakcji na niewłaściwe zachowanie

§ 6

~zakazane zachowania~

1. Zakazane są wszelkie zachowania Personelu wobec małoletnich, które są sprzeczne z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.
2. Zakazane jest krzywdzenie małoletnich w jakiegokolwiek formie.
3. Personel nie może krzyczeć na małoletniego, z wyjątkiem szczególnych przypadków wynikających z bezpieczeństwa małoletniego.
4. W obecności małoletnich zabronione są jakiegokolwiek niestosowne zachowania, w szczególności używanie wulgarnych słów, gestów lub żartów, obraźliwe uwagi pod adresem małoletniego lub innych osób, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności lub atrakcyjności seksualnej, nadużywanie w stosunku do małoletniego władzy, jak również używanie w stosunku do małoletniego jakiegokolwiek formy przemocy.
5. Personelowi nie wolno nawiązywać z małoletnim jakichkolwiek relacji, w szczególności seksualnych, ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie małoletnim treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
6. Zabronione jest zapraszanie małoletnich do miejsca zamieszkania pracownika lub zleceńbiorky, spotkania się z nimi poza godzinami pracy, jak również utrzymywanie prywatnych kontaktów z małoletnimi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).

7. Personelowi nie wolno proponować małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności małoletnich.
8. Zakazane są również wszelkie zachowania wymienione w §17, które nie zostały wyraźnie wskazane w niniejszym §.

RODZDZIAŁ III

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego; składanie zawiadomień

§ 7

~reakcja na podejrzenie krzywdzenia małoletniego~

1. Członek Personelu jest zobowiązany do sporządzenia notatki służbowej i poinformowania Koordynatora oraz Dyrektora jeśli ma podejrzenie, że małoletni jest krzywdzony.
2. W miarę możliwości należy wysłuchać małoletniego.
3. Po uzyskaniu informacji, o której mowa w ust. 1 Dyrektor wzywa rodziców, którego krzywdzenie podejrzewa i informuje ich o tym podejrzeniu.
4. Koordynator sporządza opis sytuacji małoletniego na podstawie rozmowy z małoletnim, jego rodzinami oraz opracowuje plan pomocy małoletniemu.
5. Plan pomocy małoletniemu zawiera następujące informacje:
 - a. działania jakie podejmie Centrum w celu zapewnienia bezpieczeństwa małoletniemu, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do właściwej instytucji,
 - b. wsparcie jakie zaoferuje Centrum,
 - c. skierowanie małoletniego do specjalistycznej placówki pomocy, o ile istnieje taka potrzeba.

§ 8

~zespół interwencyjny~

1. W przypadku podejrzenia, iż krzywdzenie małoletniego związane jest z czynami o dużym ciężarze gatunkowym, czynami zabronionymi (np. wykorzystywanie seksualne, znęcanie się fizyczne lub psychiczne) Dyrektor powołuje zespół interwencyjny, w skład którego mogą wejść: Dyrektor oraz inni pracownicy mający wiedzę na temat skutków krzywdzenia dziecka lub o krzywdzonym dziecku.
2. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy małoletniemu na podstawie opisu sporządzonego przez członków zespołu.
3. Dyrektor powołuje zespół interwencyjny, o którym mowa w ust. 1 także w przypadku, jeśli krzywdzenie zgłoszą rodzice.
4. Zespół interwencyjny wzywa rodziców dziecka na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w wewnętrznej, bezstronnej instytucji. Ze spotkania sporządza się protokół.
5. Sporządzony przez zespół interwencyjny plan pomocy małoletniemu wraz z zaleceniem współpracy przy jego realizacji przedstawiany jest rodzicom przez Dyrektora.

§ 9

~małoletni niepełnosprawny~

Podczas rozpoznawania sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego, który jest niepełnosprawny należy unikać błędów, którymi mogą być:

1. bagatelizowanie skarg,
2. umniejszanie doznanej krzywdy,
3. niedowierzanie (wątpienie w prawdziwość informacji udzielanej przez małoletniego niepełnosprawnego),
4. przyjmowanie, że zdarzenie nie miało miejsca wyłącznie na podstawie wyjaśnień rodziców,
5. pomijanie lub zniekształcanie procedur postępowania, wynikające z przekonania, że one nie powinny lub nie muszą stosować się do osób niepełnosprawnych

§ 10

~złożenie zawiadomienia~

1. Dyrektor informuje rodziców o obowiązku Centrum zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji (prokuratura, sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego) w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji.
2. Po poinformowaniu rodziców małoletniego w myśl ust. 1, Dyrektor składa zawiadomienie i podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do właściwego miejscowo sądu rejonowego (wydział rodzinny i nieletnich), ośrodka pomocy społecznej lub przesyła formularz „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.
3. Dalszym tok postępowania leży w kompetencjach właściwej instytucji wskazanej w ust. 2.
4. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili rodzice małoletniego, a podejrzenie nie zostało potwierdzone – Centrum informuje o tym fakcie rodziców małoletniego w formie pisemnej.

§ 11

~karta interwencji~

1. Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi Załącznik nr 4 do niniejszych Standardów. Kartę tę załącza się do dokumentacji Centrum.
2. Członkowie personelu Centrum i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązani do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane właściwym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

ROZDZIAŁ IV

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów, obowiązki Koordynatora

§12

1. Koordynator jest odpowiedzialny za:
 - a. przygotowanie Personelu do stosowania Standardów,
 - b. monitorowanie realizacji Standardów,
 - c. reagowanie na sygnały naruszeń Standardów,
 - d. prowadzenie rejestru zgłoszeń naruszeń Standardów,
 - e. proponowanie zmian w Standardach,
 - f. realizację innych zadań wsadzanych w Standardach.
2. Koordynator raz na 2 lata dokonuje oceny Standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami, jak również dokumentuje pisemnie przeprowadzenie przedmiotowej oceny.
3. Koordynator przeprowadza wśród Personelu, raz na 2 lata, ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów.
4. W ankiecie Personel może proponować zmiany oraz wskazywać naruszenia Standardów.
5. Koordynator dokonuje opracowania ankiet wypełnionych przez Personel oraz sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje Dyrektorowi.
6. Dyrektor wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza Personelowi, małoletnim i ich rodzicom nowe brzmienie Standardów poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Centrum.

ROZDZIAŁ V

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

§13

Standardy dostępne są na stronie internetowej Centrum dla każdej zainteresowanej osoby, w szczególności dla personelu Centrum, małoletnich i ich rodziców.

ROZDZIAŁ VI

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia

§ 14

Osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia jest Koordynator.

ROZDZIAŁ VI

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

§ 15

1. Koordynator tworzy wewnętrzny rejestr ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.
2. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, przechowywany jest w sekretariacie Centrum.

ROZDZIAŁ VIII

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi; zachowania niedozwolone

§ 16

~bezpieczne relacje między małoletnimi~

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego przebywającego którymkolwiek budynku Centrum lub w trakcie projektów organizowanych przez Centrum z udziałem małoletnich – członek Personelu Centrum powinien:
 - a. zwrócić się do opiekuna danej grupy, celem podjęcia przez niego stosownych działań;
 - b. zadbać o bezpieczeństwo małoletniego i odseparować go od osoby podejrzaney o krzywdzenie – jeśli to możliwe i konieczne;
 - c. sporządzić odpowiednią notatkę służbową i wypełnić kartę interwencji (osobno dla osoby krzywdzonej i krzywdzącej), które przekazuje koordynatorowi Koordynatorowi.
2. Procedury wskazane w Rozdziale III stosuje się odpowiednio.

§ 17

~zachowania niedozwolone między małoletnimi~

Zachowania niedozwolone między małoletnimi, które powinny skutkować zastosowaniem czynności wskazanych w ust. 1 to w szczególności:

1. brak w relacjach między małoletnimi szacunku i poszanowania godności;
2. wszelkie przejawy przemocy fizycznej (np. naruszanie nietykalności osobistej, popychanie, szarpanie, bicie);
3. wszelkie przejawy przemocy psychicznej (np. słowne zawstydzanie, upokarzanie, lekceważenie, obrażanie, używanie wulgarnego i obraźliwego języka);
4. wszelkie formy zastraszania (groźby, zastraszanie, nękanie);
5. brak poszanowania prawa do prywatności;
6. utrwalanie wizerunku (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) w sytuacji, gdy nie wyrazili oni na to zgody i w sytuacjach, które mogą ich zawstydzić lub obrazić;
7. proponowanie alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji;
8. wykorzystywanie seksualne.

ROZDZIAŁ IX

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

§ 18

1. Infrastruktura sieciowa Centrum umożliwia dostęp do Internetu wyłącznie Personelowi.
2. Sieć jest monitorowana, tak aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
3. Rozwiązania organizacyjne na poziomie Centrum bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
4. Osobą odpowiedzialną za bezpieczeństwo w sieci jest Koordynator.
5. Do obowiązków tej osoby należy:
 - a. zabezpieczenie sieci internetowej przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego, nowoczesnego oprogramowania,
 - b. aktualizowanie oprogramowania w miarę potrzeb.

ROZDZIAŁ X

§ 19

Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

1. Ujawnione treści nielegalne lub niezgodne z regulaminem danej strony zgłaszane są administratorom tej strony.
2. W przypadku zgłoszenia o dostępie do treści nieodpowiednich, administrator sieci ustala okoliczności zdarzenia, podejmując próbę ustalenia sprawcy i świadków incydentu, a także zabezpiecza dowody, konfiguruje zabezpieczenia sieci Centrum, aby na nowo zablokować dostęp do niewłaściwych treści. Z poczynionych ustaleń sporządza notatkę o przebiegu interwencji, którą przekazuje Koordynatorowi.
3. Jeśli treści niebezpieczne dotyczą osób niezwiązanych z Centrum, Dyrektor zgłasza zdarzenie odpowiednim służbom (Policja/prokuratura), przekazując zabezpieczone materiały.
4. Współpraca z organami ścigania lub sądem rodzinnym obligatoryjnie musi zaistnieć w przypadku naruszenia zakazu rozpowszechniania materiałów pornograficznych z udziałem małoletniego (osoby poniżej 18 roku życia – art. 202 § 3 kodeksu karnego) oraz treści propagujących publicznie faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawołujących do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych (art. 256 i art. 257 kodeksu karnego).

ROZDZIAŁ XI

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

§ 20

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia wskazane zostały w §7.

ROZDZIAŁ XII

Przepisy końcowe

§ 21

Standardy wchodzą w życie z dniem ogłoszenia.

Załączniki:

1. Zasady bezpiecznej rekrutacji,
2. Oświadczenie o niekaralności,
3. Oświadczenie o krajach zamieszkania,
4. Karta Interwencji.
5. Wzór ankiety monitorującej poziom realizacji Polityki ochrony dzieci,